

Kuntavaalit

Suomen Kylät ry

Kuva: Simo Siirilä

1 Kunta on kyliensä summa

Erilaiset kylät ja maaseutualueet ovat kuntien voimavara, vahvuus ja hyvinvoinnin lähde. Kylien kehittäminen on luontevaa nähdä osana kunnan strategista suunnittelua, jossa enenevässä määrin huomioidaan muun muassa turvallisuuteen ja varautumiseen liittyviä teemoja.

Kyläyhdistykset ja vastaavat toimijat ovat paikallisia vaikuttajia, ennakoijia, aloitteen tekijöitä, edunvalvoja sekä asukkaiden yhteinen ääni. Tämän tukemiseksi edistetään paikkakuntaakohtaisesti kyläfoorumien ja kumppanuuspöytien perustamista. Ne ovat oiva tapa lisätä osallisuutta ja lähidemokratiaa.

Kylien ja maaseutualueiden tulee näkyä läpileikaten kunnan kaikessa toiminnassa, niin viestinnässä kuin myös erilaisissa suunnitelmissa, kuten elinvoimajohdossa ja kuntastrategiassa. Kylien ja kylätöiden yhteiskunnallisen vaikuttavuuden keskeisiä painopistealueita ovat muun muassa asumisen eri muodot, työllistäminen sekä erilaiset kestävyysteemat. Niihin panostamalla voidaan vahvistaa uusien asukkaiden ja yritysten tuloa kuntaan.

Paikallista kehittämistä maaseutualueilla on luotu tukemaan Leader-toiminta. Se on Euroopan unionin osarahoittama maaseudun kehittämisohjelma, jossa rahoitusta myönnetään erityisesti hankkeille, jotka edistävät paikallisten yhteisöjen elinvoimaisuutta, työllisyyttä ja yrittäjyyttä. Leader-rahoitus myös vahvistaa paikallista identiteettiä ja kehittää maaseudun elinkeinoja kestäväällä tavalla.

VARMISTA

Kyläfoorumien, kumppanuuspöytien ja muiden lähidemokratiaa tukevien mallien perustamista edistetään paikkakuntaakohtaisilla ratkaisuilla.

Kylät ja maaseutualueet huomioidaan kuntien strategioissa sekä elinvoimajohdossa ja toimenpideohjelmassa.

Leader-rahoitusta ja -toimintaa hyödynnetään kehittämisresursseina.

2 Lähipalvelut ovat hyvinvoinnin lähde

Toimivat lähipäiväkodit, perhepäivähoito ja kyläkoulut luovat kuntiin yhteisöllisyyttä sekä veto- ja pitovoimaa.

Eriyisesti maaseudulla palvelut ja toiminnot tukevat toisiaan. Koulurakennuksen monimuotoinen ja monialainen innovatiivinen hyödyntäminen, jossa rakennus ja tilat palvelevat kaikkia kyläläisiä, on kaikkien etu. Se voi tarkoittaa vanhusten ruokapalvelua, hävikkiruuan jakelua ja vapaa-ajan harrastamista.

Kirjasto- ja kulttuuripalveluita on tärkeää jalkauttaa myös maaseutualueille ja kyliin. Kirjastoautot ovat erinomainen esimerkki pitkään toimineesta, onnistuneesta jalkautusmallista. Liikkuvina palveluina lähelle voidaan tuoda myös muun muassa vanhus- ja nuorisotyötä sekä muita hyvinvointia edistäviä palveluita. Kansalaisopistot ovat tärkeitä toimijoita tarjoamalla maaseutualueille harrastusmahdollisuuksia. Kyläkoulut ja -talot tarjoavat toiminnalle tilat.

Kuva: Simo Siirilä

Yhdistykset ovat elintärkeitä hyvinvoinnin tekijöitä. Yhdistyksissä järjestetään pääosin vapaaehtoistoimin monipuolista toimintaa eri-ikäisille ja erilaisissa elämäntilanteissa oleville kuntalaisille. Tekemisen kautta vahvistetaan kuntalaisten osallisuutta. Kunta voi tukea kolmannen sektorin toimijoita mm. poistamalla yhteisöllisten tilojen kiinteistöveron, antamalla vuokravapautuksen kunnan tiloihin ja myöntämällä toiminta-avustuksia.

3 Monipuolinen maaseutu- asuminen on vetovoimatekijä

Asumisen monipuolistaminen kylissä lisää vetovoimaa. Kun maaseudun asuinalueet tarjoavat laajan valikoiman vaihtoehtoja erilaisiin elämäntilanteisiin, houkuttelee se entistä enemmän väkeä ja tukee alueen elinvoimaa. Monipuoliset asumismahdollisuudet voivat vetää puoleensa paitsi perheitä ja eläkeläisiä, myös nuoria aikuisia ja etätöntyötekijöitä, jotka etsivät rauhallisempaa ja luonnonläheisempää elinympäristöä. Perikuntien omistamat vanhat maatilat voivat houkuttaa toimitilaa tarvitsevia yrittäjiä tai lapsiperheitä. Monen kesäasunnolla viihtyvän kaupunkilaisen mielessä on käynyt muuttaa mökki ympärivuotiseksi asunnoksi.

Muutamattaman kunnat ovat kartoittaneet autiotaloja ja perikuntien tiloja joko myyntiin tai vuokraukseen. Kuntien kaavat koskevat lähinnä kuntakeskuksia ja lähiöitä. Maaseudun rakentamista ohjataan rantaosayleiskaavalla ja joissakin kunnissa myös kyläkaavalla. Kuntapäätäjällä on useita keinoja vaikuttaa kaavoitusprosessiin ja rakentamisen ohjaamiseen. Keskeistä on yhteistyö alueen asukkaiden kanssa.

VARMISTA

Asumismahdollisuudet ovat monipuolisia.

Kunnassa suhtaudutaan myönteisesti käyttötarkoituksen muutoksiin.

Kunnassa huolehditaan yksityisteiden kunnossapidosta ja laajakaistan saatavuudesta.

VARMISTA

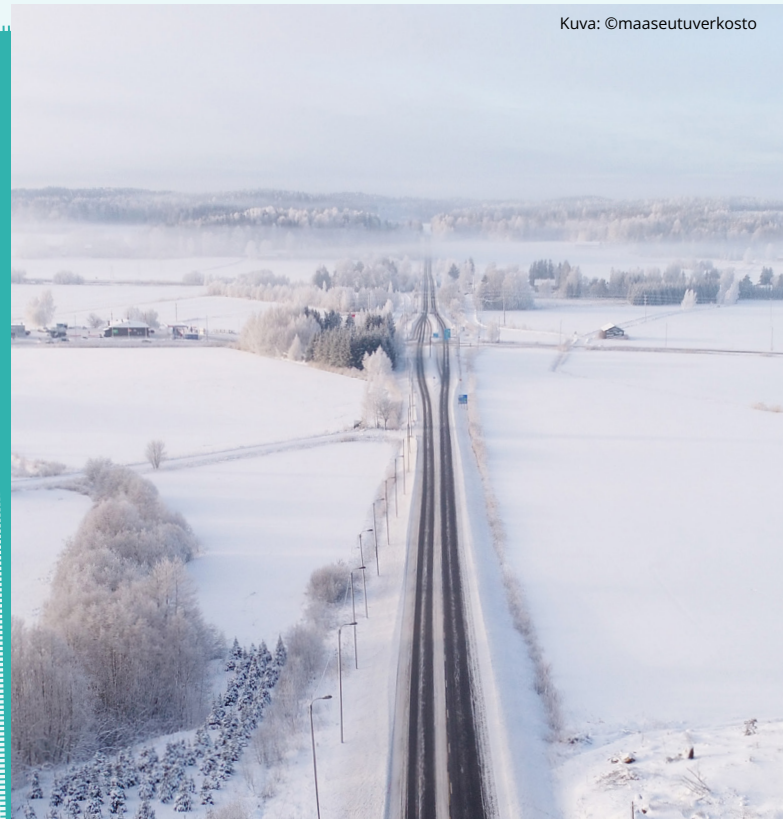
Kunnan kouluja ja kylätaloja hyödynnetään monipalvelukeskuksina.

Päätöksiä tehtäessä mietitään myös niiden vaikutukset kyliin.

Kunta tukee yhteisöllistä (kylä)toimintaa.

Yhteisö- ja yksityistieavustukset eivät ole kuntien lakisääteisen tehtävän piirissä, mutta ne ovat elinehto elinvoimaisille yhdistyksille ja maaseutualueiden saavutettavuudelle. Kunnat ovat olleet myös mukana erilaisissa hankkeissa, joilla on rakennettu valokuitua ja laajakaistaa maaseutualueille. Hallitus ja valtuusto päättää vuosittain avustusten määristä ja kohteista.

Kuva: ©maaseutuverkosto

Suomen Kylät ry

Suomen Kylät ry – Finlands Byar rf on paikalliskehittämisen eduntekijä ja kylätoiminnan kattojärjestö. Toimimme maaseudun elinvoiman, turvallisen asuin ympäristön, riittävien palveluiden ja asukkaiden hyvinvoinnin puolesta.